

Art renaixentista a Espanya

Codi: 100571

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500239 Història de l'Art	OT	3	0
2500239 Història de l'Art	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Mariano Carbonell Buades

Correu electrònic: Mariano.Carbonell@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

És aconsellable haver cursat les assignatures generals de Renaixement, segles XV i XVI

Objectius

En l'actual Pla d'estudis, l'assignatura "Art renaixentista a Espanya" s'integra en la matèria Història de l'art modern (segles XVI-XVIII). És de caràcter optatiu, de sis crèdits, i s'imparteix a quart curs del Grau en Història de l'Art. S'aconsella cursar-la després de les assignatures generals sobre art renaixentista dels segles XVI i XVI perquè n'és un complement. Per aquesta raó, els objectius i les competències segueixen el mateix model. L'objectiu prioritari és que l'alumnat assoleixi un coneixement global i coherent del fenomen artístic renaixentista: models de referència, vies de transmissió dels nous sistemes de representació visual i de sintaxi arquitectònica, relació dialèctica entre centres de creació preferents i perifèries europees, formes de recepció (hibridació, classicisme, etc.).

Competències

Història de l'Art

- Analitzar amb esperit crític, a partir dels coneixements adquirits, l'obra d'art en les seves diferents facetes: valors formals, significat iconogràfic, tècniques i procediments artístics, procés d'elaboració i mecanismes de recepció.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Interpretar l'obra d'art en el context en el qual es va gestar i relacionar-la amb altres formes d'expressió cultural
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

- Reconèixer l'evolució de la imatge artística des de l'antiguitat fins a la cultura visual contemporània.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els creadors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
2. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
3. Analitzar les idees artístiques sobre un fenomen artístic en un determinat context cultural.
4. Analitzar una imatge artística i situar-la en el seu context cultural.
5. Aplicar els coneixements iconogràfics a la lectura de la imatge artística
6. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa
7. Coordinar equips de treball, desenvolupant habilitats de resolució de conflictes i presa de decisions
8. Definir i explicar amb precisió un objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
9. Distingir les tècniques i el procés d'elaboració d'un objecte artístic
10. Estimular la creativitat i fomentar idees innovadores.
11. Examinar una imatge artística i distingir-ne els valors formals, iconogràfics i simbòlics.
12. Explicar els mecanismes de recepció d'una obra d'art.
13. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística
14. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
15. Reconstruir el panorama artístic d'un determinat context cultural
16. Relacionar una imatge artística amb altres fenòmens culturals de la seva època.
17. Saber exposar amb eficàcia els coneixements, oralment i per escrit.
18. Treballar en equip, respectant les opinions alienes i dissenyant estratègies de col·laboració.

Continguts

1. Sobre el concepte de Renaixement aplicat als territoris hispans. Historiografia. Centres i perifèries: Itàlia (centres italians)/regnes hispans; Cort espanyola/perifèries hispanes. La terminologia com a coartada ideològica: els "estils" distintius. Bilingüisme o multilingüisme? De la hibridació al classicisme.
2. L'època dels reis Catòlics. El model nòrdic. El plateresc: una (eloqüent) màscara de grotesc. Les importacions: obres (monuments funeraris, patis prefabricats) i artistes (P. da San Leocadio, D. Fancelli, P. Torrigiano, J. Torni)
3. Regnat de Carles V: un art per a l'imperi? Granada, nova Roma. El retorn de les "àguiles": Ordóñez, D. Siloé, Machuca, A. Berruguete. La pintura valenciana, a l'ombra de Leonardo: Yáñez i Llanos. El tercer Ferrando. L'escultura a la Corona d'Aragó: Damià Forment. L'arquitectura a la cort: A. de Covarrubias. L'arquitectura a Andalusia: A. de Vandelvira.
4. Regnats de Felip II i Felip III. El paradigma classicista: El Escorial. J. de Herrera i el debat arquitectònic a finals de segle. La pintura a la cort: decoracions àuliques, el retrat. "Romanisme" vs. "maniera". Gaspar Becerra i la qüestió del retaule monumental. Imatge religiosa en època de la reforma catòlica: art públic vs. art privat. El Greco: la pintura extravagant.

Metodologia

Activitats formatives: Activitat autònoma: 50-55 % 1. estudi personal (CE1, CE6, CE7) 2. consultes documentals i/o bibliogràfiques (CE1, CE6, CE7) 3. elaboració de treballs de curs: treballs de recerca, recensions, comentaris de text, assaigs bibliogràfics, etc. (CE1, CE6, CE7) (CT1, CT3, CT4)

Activitat dirigida: 30-35 % 1. classes teòriques a l'aula (CE1, CE6, CE7) 2. seminaris i sessions pràctiques a l'aula (CE1, CE6, CE7) (CT3) 3. conferències (CE1, CE6, CE7) 4. exposició de treballs elaborats individualment o en grup (CT1, CT4)

Activitat supervisada: 10 % Tutories programades de suport a l'aprenentatge i a l'elaboració dels treballs (CT1, CT3)

Activitat d'avaluació: 5 % Proves escrites i orals (CE1, CE6, CE7) (CT1, CT4)

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
1. classes teòriques a l'aula (CE1, CE6, CE7) 2. seminaris i sessions pràctiques a l'aula (CE1, CE6, CE7) (CT3) 3. conferències (CE1, CE6, CE7) 4. exposició de treballs elaborats individualment o en grup (CT1, CT4)	60	2,4	4, 5, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16
Tipus: Supervisades			
Tutories programades de suport a l'aprenentatge i a l'elaboració dels treballs (CT1, CT3), Proves escrites i orals (CE1, CE6, CE7) (CT1, CT4)	15	0,6	10, 18
Tipus: Autònomes			
1. estudi personal (CE1, CE6, CE7) 2. consultes documentals i/o bibliogràfiques (CE1, CE6, CE7) 3. elaboració de treballs de curs: treballs de recerca, recensions, comentaris de text, assaigs bibliogràfics, etc.	75	3	1, 2, 4, 5, 6, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 17

Avaluació

El procediment d'avaluació ha estat planificat d'acord amb els objectius formatius específics de l'assignatura, a fi d'adequar-la a les competències i resultats de l'aprenentatge. L'avaluació s'estableix d'acord amb els criteris següents:

Evidència 1. Prova escrita que abasta el temari desenvolupat pel professor a l'aula i que té lloc al final del quadrimestre. S'avaluen específicament el domini de la matèria, el coneixement de la bibliografia bàsica, l'adequació a l'enunciat, la precisió en les dades i l'estructuració d'idees, tant personals com alienes.

Evidència 2. Visita guiada a una obra elegida pel professor. En casos excepcionals, l'alumnat podrà efectuar la visita pel seu compte. En tot cas, caldrà que lliuri una relació escrita de l'activitat realitzada.

Evidència 3. Treball de grup (format per 3 individus, llevat de casos excepcionals) sobre un tema escollit a l'atzar (per sorteig) d'una llista prèviament confeccionada pel professor (màxim, una vintena de fulls), sempre sobre problemes o fenòmens propis de l'art cincentista italià. A més dels criteris d'avaluació descrits per als treballs individuals, en aquest cas s'avalua la capacitat de treballar en equip. Com és lògic, també es té en compte la presentació formal del treball (sintaxi, ortografia, recull d'imatges), que cal lliurar imprès i en CD, format PDF.

Evidència 4. Exposició oral del treball de grup. La presentació es fa a l'aula, amb una durada aproximada de 10/15 minuts i amb el suport d'un PowerPoint. Aquí es valora sobretot la capacitat de síntesi, l'ordre i la claredat expositives, la selecció d'imatges i l'aptitud oratòria.

Quant a la puntuació, la mitjana del treball de grup i de la relació de la visita guiada pondera un 40%; la prova escrita, les lectures obligatòries i la participació en classes, un 50%; l'exposició oral, un 10%, en el ben entès que aquesta última mai no baixa la nota, sinó que sempre la puja o, si més no, la manté inalterable, atès que s'entén com un primer pas en l'aprenentatge de la comunicació oral en públic. L'alumnat serà oportunament informat de les qualificacions, així como del procediment i data de les revisions corresponents. Com és preceptiu, es contempla la possibilitat de re-avaluació de totes les evidències, llevat de l'exposició oral del treball de grup, que com ja s'ha dit mai no és avaluada de manera negativa. Per accedir a la re-avaluació és imprescindible haver estat avaluat del conjunt de la resta d'evidències i, en particular, de la Prova escrita i de la Visita guiada, és a dir, d'un mínim de 2/3 parts de la qualificació final.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Evidència 1. Prova escrita	50%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 11, 13, 16, 17
Evidència 2. Visita guiada	20%	0	0	4, 9, 11, 12, 16
Evidència 3. Treball de grup	20%	0	0	6, 7, 10, 14, 15, 17, 18
Evidència 4. Exposició oral del treball de grup	10%	0	0	17, 18

Bibliografia

Bibliografia bàsica

P. Burke: *Hybrid Renaissance. Culture, Language, Architecture*, Central European University Press, Budapest, 2016.

F. Checa: *Pintura y escultura del Renacimiento en España, 1450-1600*, Cátedra, Madrid, 1983.

M. Gómez Moreno: *Las águilas del Renacimiento español*, Madrid, 1983 (1941).

F. Marías: *El largo siglo XVI. Los usos artísticos del Renacimiento español*, Taurus, Madrid, 1989.

F. Marías: *El siglo XVI. Gótico y Renacimiento*, Sílex, Madrid, 1992.

T. Mozzati, A. Natali (a cura de): *Norma e capriccio. Spagnoli in Italia agli esordi della maniera moderna*, catàleg d'exposició, Florència, 2013.

V. Nieto, A. J. Morales, F. Checa: *Arquitectura del Renacimiento en España, 1488-1599*, Cátedra, Madrid, 1989.

VV. AA.: *Felipe II y el arte de su tiempo*, F. Argenteria/UAM/Visor, Madrid, 1998.